

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ
ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ**

Ταχ. Δ/ση : Λ. Θηβών 196-198
Ταχ. Κώδ. : 18233, Αγ. Ι. Ρέντης
Πληροφορίες : Ε.Καραβέλα
Τηλέφωνο : 213-2125716
Email : e.karavela@keyd.gov.gr

ΠΡΟΣ : Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών
Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών
Θεμάτων
Χαρ. Τρικούπη 6-10, 10679 Αθήνα
Υπ' όψιν κας Μ.Λιακοπούλου
Email: m.liakoroulou@minfin.gr

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην υπ' αριθμ. πρωτ. 2856/2025 Ερώτηση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου».

ΣΧΕΤΙΚΑ: Το υπ' αριθ. 12740ΕΞ2025 έγγραφό σας.

Σε απάντηση της εν θέματι Ερώτησης των Βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας «ΚΚΕ» με θέμα: «Να σταματήσει κάθε διαδικασία έξωσης οικογένειας με παιδί ΑμεΑ στην περιοχή Θυμαράκια στο κέντρο της Αθήνας και να κατοχυρωθεί το σπίτι στην οικογένεια» σε σχέση με τα ζητήματα που τίθενται σε αυτήν, στο μέτρο που αυτά εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

Α. Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών λαμβάνει υπόψη του ότι το πρόβλημα της υπερχρέωσης καλούνται να αντιμετωπίσουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις, τόσο εξαιτίας της πολυετούς οικονομικής κρίσης, όσο και στο πλαίσιο έκτακτων προβλημάτων που ανέκυψαν τα τελευταία χρόνια, όπως αυτό της πανδημίας του κορωνοϊού ή άλλων έκτακτων φυσικών καταστροφών και ότι οι οικονομικές δυνατότητες των πολιτών και των επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται σε όλο το εύρος της οικονομίας, δεν είναι οι ίδιες και η λήψη μέτρων οικονομικής ενίσχυσης και η παροχή οικονομικών διευκολύνσεων για την περαιτέρω στήριξή τους είναι

καταλυτικής σημασίας για τη κοινωνική συνοχή και την αντιμετώπιση των απρόσμενων εξελίξεων των τελευταίων ετών, ενώ αναδεικνύει την κρατική ευθύνη.

Συνακόλουθα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, έχει ήδη προβεί σε στοχευμένες ενέργειες και πλήθος μέτρων ανακούφισης και διευκόλυνσης των δανειοληπτών, ανεξαρτήτως της ιδιότητας αυτών ως πρωτοφειλετών, συνοφειλετών ή εγγυητών, με σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους για το σύνολο των πολιτών **συμπεριλαμβανομένων των ΑμεΑ, για τους οποίους έχει ληφθεί ειδική μέριμνα όπως προκύπτει από το παρατιθέμενο νομικό πλαίσιο (κατωτέρω υπό Β) καθόλα τα στάδια των οικονομικών συναλλαγών με χρηματοδοτικούς φορείς, προκειμένου αφενός να διασφαλίζεται η επιτυχής αναδιάρθρωση οφειλών του αφετέρου να αποφεύγεται το ίδιο το στάδιο του πλειστηριασμού ακίνητης περιουσίας τους.**

Συγκεκριμένα, δυνάμει της τροποποίησης της παραγράφου 5 του άρθρου 225 του ν. 4738/2020 και της δημοσίευσης της υπό στοιχεία 106723 ΕΞ 2024 Απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Επικρατείας με τίτλο *«Καθορισμός κριτηρίων χαρακτηρισμού ως «ευάλωτων» ατόμων με ειδικές ανάγκες βάσει ποσοστού αναπηρίας, καθώς και εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων προκειμένου για την ένταξή τους στις πρόνοιες του ν. 4738/2020 για τους ευάλωτους οφειλέτες βάσει της παρ. 3 του άρθρου 14 καθώς και του Μέρους Δευτέρου του Βιβλίου Τρίτου ν. 4738/2020»*. (Β' 4337), λήφθηκε ειδική **μέριμνα για τα Άτομα με Αναπηρία.**

Με τις νέες αυτές διατάξεις αυξάνεται ο αριθμός των ατόμων που πληρούν τα κριτήρια του “ευάλωτου οφειλέτη” για τους ορισμούς του α. 217 του ίδιου άνω ν. 4738/2020, καθώς **λαμβάνουν πλέον τα προνόμια και τα δικαιώματα που ο νόμος ορίζει, άτομα με ειδικές ανάγκες βάσει ποσοστού αναπηρίας, καθώς και εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων. Μάλιστα, τα περιουσιακά και εισοδηματικά κριτήρια των ατόμων με αναπηρία αυξήθηκαν στο διπλάσιο σε σχέση με τα ισχύοντα στην περίπτωση των ευάλωτων οφειλετών.** Αποτέλεσμα της συγκεκριμένης προσθήκης είναι η διεύρυνση των κριτηρίων ευαλωτότητας σε ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό, το οποίο αυξάνει σημαντικά τους ωφελούμενους του πεδίου εφαρμογής του νόμου.

Ασφαλώς, προβλέπεται η τήρηση συγκεκριμένης διαδικασίας μέσα σε συγκεκριμένα χρονικά πλαίσια, προκειμένου να εξασφαλιστούν οι προβλεπόμενες προστασίες και να αποφεύγεται η στήριξη στρατηγικών κακοπληρωτών. Με την υποβολή της αίτησης η πλατφόρμα διενεργεί σχετικούς ελέγχους (π.χ. εισοδημάτων, περιουσίας κ.λπ.), με σκοπό την πρόληψη / αντιμετώπιση των στρατηγικών κακοπληρωτών. Έτσι, απαιτείται η έκδοση βεβαίωσης ευαλωτότητας. Η Βεβαίωση εκδίδεται εντός 30 ημερών από την αίτησή της και παραμένει σε ισχύ για 3 μήνες. Το διάστημα είναι ικανό για να τύχει ο αιτών όλης της επιθυμητής προστασίας και να εξασφαλίσει την παραμονή του στο ακίνητο ακόμη και την ίδια την κυριότητα επί αυτού, παύοντας κάθε αντίθετη ενέργεια των πιστωτών. Καθοριστικό ρόλο σε αυτό έχει η πρόβλεψη της τεκμαιρόμενης συναίνεσης, ως ειδικότερα αναπτύσσεται υπό Β, η οποία οδηγεί σε ρύθμιση δυνάμει των ιδιαίτερων και ατομικών δυνατοτήτων των πιστούχων.

Η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους παρακολουθεί τη σωστή τήρηση του νομοθετικού πλαισίου και παρεμβαίνει στα πλαίσια τυχόν καταγγελιών και όχι μόνο, προκειμένου να εξασφαλίζεται η πιστή τήρηση του νομοθετικού πλαισίου από όλους και κυρίως από τους πιστωτές. Ωστόσο, ουδεμία σχετική καταγγελία υποβλήθηκε στη Γραμματεία και ουδεμία σχετική παραβίαση του νομοθετικού πλαισίου διαπιστώθηκε από χρηματοπιστωτικούς φορείς. Αντιθέτως, καμία από τις καταγγελλόμενες από εσάς περιπτώσεις δεν βρέθηκε να έχει αξιοποιήσει τις δυνατότητες του νόμου, ως αυτός ειδικότερα αναπτύσσεται κατωτέρω υπό Β.

Συνεπώς, ικανοποίηση αιτημάτων όπως παύση πλειστηριασμών επί ακινήτων πλειστηριασμών ΑμεΑ και επιστροφή αυτών σε περίπτωση πλειστηριασμού, ουσιαστικά ήδη υλοποιείται μέσω της ορθής εφαρμογής του νόμου ως υφίσταται.

Η κυβέρνηση έχει λάβει τα πλέον κατάλληλα μέτρα για να προστατευτούν τόσο ευάλωτοι και ΑμεΑ όσο το σύνολο των δανειοληπτών, όπως αναπτύσσεται κατωτέρω υπό Β και Γ αντιστοίχως.

Τα δε μέτρα που έχει λάβει, έχουν ήδη αποδώσει σε ικανό βαθμό, όπως αποδεικνύουν τα μεγέθη ως κατωτέρω υπό Δ.

B. Εργαλείο Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων

Στο Νόμο 4738/2020 υφίστανται και ειδικές πρόνοιες Κρατικής στήριξης – μέριμνας της 1ης κατοικίας των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, όπως προσδιορίζονται στο α. 217 του ίδιου άνω ν. 4738/2020, τόσο στο στάδιο της ρύθμισης οφειλών, όσο και στο στάδιο της πτώχευσης του προσώπου και της απαλλαγής των οφειλών (τη λεγόμενη 2η ευκαιρία). Στο πλαίσιο βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου για την στήριξη των Ατόμων με Αναπηρία, ο Ν.4738/2020 τροποποιήθηκε ώστε, μεταξύ άλλων, να συμπεριληφθούν με ειδική πρόβλεψη και Άτομα με Αναπηρία.

α. Στο στάδιο της ρύθμισης των οφειλών το ιδιαίτερα αξιοσημείωτο για τους ευάλωτους οφειλέτες/δανειολήπτες είναι ότι με τον πρόσφατα ψηφισθέντα ν. 5072/2023 άρθρο 66 (ΦΕΚ Α'198/4-12-2023) εισάγονται ακόμη περισσότερες βελτιώσεις υπέρ αυτών, όπως είναι η **τεκμαιρόμενη συναίνεση**. Ειδικότερα, για οφειλέτες που πληρούν τα κριτήρια του ευάλωτου, σύμφωνα με τους όρους του νόμου και έχουν εκδώσει τη σχετική βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, τεκμαίρεται η συναίνεση του συνόλου των πιστωτών, επί της παραγόμενης αντιπρότασης πιστωτών, τόσο των χρηματοδοτικών φορέων, όσο και του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή, η πρόταση ρύθμισης που προκύπτει στη βάση της αντιπρότασης πιστωτών προσφέρεται μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας στον οφειλέτη, ο οποίος δύναται να την αποδεχθεί ή να την απορρίψει (άρθρο 66 ν.5072/2023). Η μεθοδολογία της περιγράφεται στην 77697 ΕΞ 2021/21 (ΦΕΚ 2896 Β/5-7-2021), όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 13243 ΕΞ 2024 (ΦΕΚ Β/26-01-2024). **Με τον τρόπο αυτό σταματούν και τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης οφειλών από τους πιστωτές, συμπεριλαμβανομένων και των πλειστηριασμών.** Ενώ σε περιπτώσεις ευάλωτων οφειλετών στους οποίους έχει κοινοποιηθεί πρόγραμμα πλειστηριασμού, δεν θα μπορεί να ζητηθεί προκαταβολή, εφόσον έχει εκδοθεί βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, μέσω της ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας.

Μέσω της ρύθμισης των ανωτέρω οφειλών με ευνοϊκό και μακροπρόθεσμο τρόπο επιτυγχάνεται και η αναστολή των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως διαταγές πληρωμής, κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών, καθώς και δεσμεύσεις και πλειστηριασμοί στην κινητή και ακίνητη περιουσία του οφειλέτη.

Μάλιστα, στο πλαίσιο περαιτέρω ενίσχυσης της προστασίας των ευάλωτων οφειλετών και επομένως και των ΑμεΑ, πρόκειται, όπως ανακοινώθηκε πρόσφατα, να εισαχθεί ρύθμιση με την οποία, μεταξύ άλλων, **διπλασιάζονται τα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια για τον χαρακτηρισμό δανειολήπτη** ως επιλέξιμου, προκειμένου να καταστεί υποχρεωτική η συναίνεση του συνόλου των πιστωτών για ένταξη του οφειλέτη στον εξωδικαστικό μηχανισμό, έτσι ώστε να εντάσσονται ευκολότερα ακόμη περισσότεροι οφειλέτες, καθώς και υποχρέωση του δανειστή να υποβάλει τουλάχιστον τρεις μήνες προ της διενέργειας του πλειστηριασμού, έγγραφη πρόταση ρύθμισης στον οφειλέτη, προς το σκοπό ενίσχυσης της προστασίας του οφειλέτη απέναντι στον κίνδυνο πλειστηριασμού της ακίνητης περιουσίας του.

β. Στο στάδιο της πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών (2η ευκαιρία): εάν κάποιος ευάλωτος οφειλέτης αδυνατεί να εξυπηρετήσει μια μακροπρόθεσμη ρύθμιση οφειλών, τότε έχει τη δυνατότητα να προβεί σε πλήρη διαγραφή όλων των οφειλών, μέσω της διαδικασίας πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών, με σκοπό να λάβει τη 2η ευκαιρία. Σε αυτή την περίπτωση δεν ρευστοποιείται η 1η κατοικία των ευάλωτου, αλλά αυτή αποκτάται από έναν ιδιωτικό Φορέα, τον Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων.

Μέχρι τη σύσταση του ως άνω Φορέα, με τα α. 13 επ. του ν. 4916/2022 (Α' 65) εισήχθη Πρόγραμμα Συνεισφοράς του Δημοσίου με ωφελούμενους ευάλωτους οφειλέτες (Ενδιάμεσο Πρόγραμμα). Το ως άνω Πρόγραμμα έχει ήδη εκκινήσει μέσω της ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας, που έχει αναπτυχθεί από την τ. Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, όπως διαπιστώθηκε με την υπ' αριθμ. 129295 ΕΞ 2022 Απόφαση της Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (ΦΕΚ Β' 4865/15-09-2022) από 15/09/2022.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Πρόγραμμα αυτό, το Δημόσιο συνεισφέρει στις δόσεις που είναι αναγκαίες για την αναστολή της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης που έχει εκκινήσει κατά της κύριας κατοικίας του ευάλωτου οφειλέτη ή της διαδικασίας εκποίησης της κατοικίας αυτής στο πλαίσιο της πτώχευσης του ευάλωτου οφειλέτη:

Τα βασικά χαρακτηριστικά του προγράμματος είναι:

- Κρατική επιδότηση της δόσης του στεγαστικού δανείου των ευάλωτων οφειλετών
- Κρατική επιδότηση από 70 έως 210 ευρώ μηνιαίως
- Κρατική επιδότηση μηνιαίας δόσης δανείων για 15 μήνες
- Αναστολή μέτρων των πιστωτών (π.χ. κατασχέσεις, πλειστηριασμοί και εξώσεις)

Γ. Υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο μόνιμου εργαλείου –

Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Ρύθμισης Χρεών Εξωδικαστικού Μηχανισμού

Γ.1. Ήδη βρίσκονται στη διάθεση των πολιτών εργαλεία ρύθμισης οφειλών, με κύριο την ηλεκτρονική πλατφόρμα ρύθμισης χρεών του Εξωδικαστικού Μηχανισμού του Ν. 4738/2020.

Με τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών του ν. 4738/2020, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, οι οφειλέτες (φυσικά και νομικά πρόσωπα) μπορούν με μια ενιαία αίτηση να ρυθμίσουν συνολικά, χωρίς προσφυγή στο δικαστήριο, τις οφειλές τους:

- προς το Δημόσιο (ΑΑΔΕ / ΔΟΥ) και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ / ΚΕΑΟ) σε έως 240 δόσεις
- προς τράπεζες και διαχειριστές δανείων σε έως 420 δόσεις.

Βασικό κομμάτι της ρύθμισης οφειλών αποτελεί και η μερική διαγραφή χρέους. Αφού ο οφειλέτης που εντάσσεται στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών δύναται να λάβει διαγραφή χρέους:

→ προς το Δημόσιο έως 75% επί της βασικής οφειλής, καθώς και έως 95% επί των προσαυξήσεων.

→ προς τις τράπεζες και διαχειριστές δανείων έως 80% επί της βασικής οφειλής, καθώς και έως 100% επί των τόκων.

Ωστόσο, θα πρέπει να πληρούνται όλοι οι κανόνες και προϋποθέσεις, όπως καθορίζονται από το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο, οι σημαντικότεροι εκ των οποίων είναι:

→ να έχει πραγματική οικονομική αδυναμία, τόσο ο οφειλέτης όσο και οι συνοφειλέτες και εγγυητές του

→ η εμπορική αξία της περιουσίας του οφειλέτη, των συνοφειλετών και των εγγυητών του να είναι μικρότερη του ύψους της οφειλής.

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα του νέου εξωδικαστικού μηχανισμού παράγει μια αυτόματη ρύθμιση οφειλών, βάσει της αξίας της περιουσίας και του διαθέσιμου εισοδήματος, μετά την κάλυψη των εύλογων και ανελαστικών δαπανών, του οφειλέτη, των συνοφειλετών και εγγυητών του. Εφόσον ο οφειλέτης επιθυμεί, δύναται να προβεί και σε μια διαπραγμάτευση με τους ιδιώτες πιστωτές, αξιοποιώντας τις υπηρεσίες ενός πιστοποιημένου διαμεσολαβητή, με σκοπό τη δημιουργία μιας προσωποποιημένης πρότασης ρύθμισης οφειλών. Μέσω της ρύθμισης των ανωτέρω οφειλών με ευνοϊκό και μακροπρόθεσμο τρόπο επιτυγχάνεται και η αναστολή των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως διαταγές πληρωμής, κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών, καθώς και δεσμεύσεις και πλειστηριασμοί στην κινητή και ακίνητη περιουσία του οφειλέτη.

Ακόμη και αν δεν έχει εγκαίρως κατατεθεί αίτηση ρύθμισης των οφειλών και επισπεύδεται πλειστηριασμός, έχει προβλεφθεί ώστε και στο στάδιο αυτό να μην αποκλείεται η δυνατότητα ρύθμισης. Ειδικότερα, έχει υπάρξει σχετική πρόβλεψη με το άρθρο 116 του ν. 5072/2023, με το οποίο τροποποιείται η παρ. 2Α του άρθρου 71 ν. 4738/2020, σύμφωνα με την οποία προβλέπεται για περιπτώσεις οφειλετών στους οποίους έχει κοινοποιηθεί πρόγραμμα πλειστηριασμού, εξαιρουμένων των ευάλωτων οφειλετών για τους οποίους έχει εκδοθεί βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, η αντιπρόταση των χρηματοδοτικών φορέων να περιέχει «προκαταβολή ποσοστού έως δέκα τοις εκατό (10%), επί του κεφαλαίου, όπως διαμορφώνεται από την πρόταση του υπολογιστικού εργαλείου, η οποία καταβάλλεται στον πιστωτή με το μεγαλύτερο άθροισμα ποσών ανάκτησης ανά οφειλή. Ο πιστωτής αυτός δύναται να εξαιρέσει από τη χορηγηθείσα αντιπρόταση τη λήψη της προκαταβολής του προηγούμενου εδαφίου ή να τη μειώσει εφόσον συνεκτιμήσει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που τεκμηριώνουν την ιδιαίτερη οικονομική δυσχέρεια ή τυχόν κοινωνικά κριτήρια ή ειδικά προβλήματα υγείας.»

Παρατηρείται ότι το προαναφερόμενο θεσμικό πλαίσιο αντιμετώπισης της αστικής και εμπορικής αφερεγγυότητας για τη μείωση του Ιδιωτικού Χρέους εν γένει, υποστηρίζει ένα δυναμικό εργαλείο το οποίο βελτιώνεται αφενός βασιζόμενο στην εμπειρία και αφετέρου αφουγκραζόμενο τις ανάγκες της κοινωνίας και της αγοράς, προκειμένου να επιτυγχάνονται αμεσότερα, δικαιότερα και καθολικότερα αποτελέσματα στον τομέα ρύθμισης οφειλών, πάντα με σεβασμό και στα πλαίσια διεθνών δεσμεύσεων της χώρας, σχετικών οδηγιών και κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Γ.2. Ειδικώς, για το εργαλείο του Εξωδικαστικού Μηχανισμού Ρύθμισης Οφειλών του ν. 4738/2020, μπορούν εν συντομία να καταγραφούν οι κάτωθι βελτιώσεις, με τις οποίες επιτυγχάνεται η επιτάχυνση των διαδικασιών που θα επιτρέψει στους οφειλέτες να διατηρήσουν την πρώτη τους κατοικία ή/ και την επαγγελματική τους στέγη, στηρίζοντας παράλληλα την τοπική οικονομία και κοινωνία:

1/ Με το άρθρο 34 παρ. 2 του Ν. 4818/2021 (Α 124) επήλθαν πρακτικές βελτιώσεις στο Ν. 4738/2020 και συγκεκριμένα:

α) αφαιρέθηκε η υποχρέωση προσκόμισης στοιχείων για το σύζυγο εφόσον έχει λάβει χώρα διακοπή της έγγαμης συμβίωσης και αυτή έχει δηλωθεί στη Φορολογική Διοίκηση πριν την υποβολή της αίτησης.

β) εισήχθη η δυνατότητα των πιστωτών να υποβάλλουν κατ' επιλογή είτε την «πρόταση» του υπολογιστικού εργαλείου είτε την «αντιπρόταση» που ομοίως παράγεται από το υπολογιστικό εργαλείο (δηλ. εναλλακτικά μία από τις δυο παραγόμενες αυτόματα προτάσεις) και να παράγεται αυτομάτως ρύθμιση για τις οφειλές του Δημοσίου την οποία οφείλουν να παράσχουν στον οφειλέτη οι πιστωτές του Δημοσίου σε κάθε περίπτωση.

γ) απλοποιήθηκαν τα υποχρεωτικά συνυποβαλλόμενα με την αίτηση του οφειλέτη στοιχεία, προκειμένου να αναβαθμιστεί/διευκολυνθεί η διαδικασία του Εξωδικαστικού Μηχανισμού μέσω της πλατφόρμας.

2/ Με τα άρθρα 39-45 του Ν. 5024/2023 (Α 41) επήλθαν σημαντικές επί της ουσίας βελτιώσεις στη διαδικασία του εξωδικαστικού και συγκεκριμένα:

α) εντάχθηκαν εφεξής και τα νομικά πρόσωπα που δεν επιδιώκουν οικονομικό σκοπό αλλά έχουν οικονομική δραστηριότητα.

β) αυξήθηκε το πεδίο εφαρμογής, ούτως ώστε να μπορούν να εντάσσονται οφειλέτες με μια μόνον οφειλή άνω των 10.000 ευρώ.

γ) προβλέφθηκε η υπαγωγή των οφειλών υπέρ τρίτων που εισπράττονται από τη φορολογική διοίκηση (π.χ. οφειλές προς δήμους που βεβαιώνονται και εισπράττονται μέσω ΑΑΔΕ).

δ) εισήχθη η δυνατότητα του οφειλέτη να ζητήσει τη διατήρηση ενήμερης ή ήδη ρυθμισμένης και ενήμερης οφειλής στην πρόταση ρύθμισης υπό προϋποθέσεις.

ε) διευκρινίστηκε το τι θεωρείται οριστική υποβολή αίτησης στον εξωδικαστικό μηχανισμό, καθώς και ότι εκκινούν οι έννομες συνέπειες που σχετίζονται με τον εξωδικαστικό από την οριστική υποβολή της αίτησης.

στ) εισήχθη η υποχρέωση αιτιολόγησης της μη συναίνεσης σε πρόταση ρύθμισης τόσο των χρηματοδοτικών φορέων όσο και του οφειλέτη. Οι λόγοι μη συναίνεσης γνωστοποιούνται από τις ενώσεις των χρηματοδοτικών φορέων (ΕΕΤ και ΕΕΔΑΔΠ) και αναρτώνται στην πλατφόρμα. Ομοίως, ο οφειλέτης επιλέγει την αιτιολογία μη συναίνεσής του σε πρόταση ρύθμισης από τους αναρτημένους στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ή συμπληρώνει την αιτιολογία προκειμένου να απορρίψει την πρόταση ρύθμισης.

ζ) θεσπίστηκε η τεκμαιρόμενη συναίνεση στη σύμβαση αναδιάρθρωσης του χρηματοδοτικού φορέα για τον οποίο το υπολογιστικό εργαλείο υπολογίζει μηδενικό ποσό ανάκτησης στο σενάριο ρευστοποίησης.

η) τροποποιήθηκε η διαδικασία διαμεσολάβησης με τους χρηματοδοτικούς φορείς, έτσι ώστε να εκκινεί μετά τη διαδικασία του εξωδικαστικού και αφού έχει ρυθμίσει διμερώς με το δημόσιο, και επεκτάθηκε το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου μπορεί να επιτευχθεί συμφωνία μέσω διαμεσολάβησης.

θ) αφαιρέθηκε η γραφειοκρατική διαδικασία προσκόμισης σύμφωνης αιτιολογημένης γνώμη του διαχειριστή αφερεγγυότητας ως προς τη συμμετοχή του

Δημοσίου, καθότι τα στοιχεία της πρότασης ρύθμισης προκύπτουν αυτόματα και με αντικειμενικό τρόπο από το υπολογιστικό εργαλείο.

ι) αφαιρέθηκε το δικαιολογητικό της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (Α.Π.Δ.) που μέχρι τότε έπρεπε να προσκομίζεται στη Φορολογική διοίκηση προκειμένου να προβεί στον περιορισμό των επιβληθέντων κατασχέσεων.

ια) εισήχθη η χορήγηση έκπτωσης στο σύνολο των ανεξόφλητων τόκων καταβολής που έχουν υπολογιστεί από το Δημόσιο ή τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, σε περίπτωση ολικής προεξόφλησης της ρύθμισης.

ιβ) εισήχθη η δυνατότητα χρήσης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του εξωδικαστικού για τη λήψη βεβαίωσης οφειλών προς τους χρηματοδοτικούς φορείς και το δημόσιο για κάθε νόμιμη χρήση.

ιγ) εισήχθη μεταβατική διάταξη ώστε να μπορούν να υποβάλλουν νέα αίτηση στον εξωδικαστικό χωρίς να χρειάζεται να παρέλθει το χρονικό όριο των 12 μηνών για υπαγωγή στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών υπέρ τρίτων. Με την νέα αίτηση μπορούσαν να ρυθμισθούν επίσης οφειλές προς το Δημόσιο και Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης που βεβαιώθηκαν μέχρι την υποβολή της ή που τροποποιήθηκαν για οποιοδήποτε λόγο

ιδ) εισήχθη μεταβατική διάταξη ώστε να μπορούν να υποβάλλουν νέα αίτηση στον εξωδικαστικό χωρίς να χρειάζεται να παρέλθει το χρονικό όριο των 12 μηνών για υπαγωγή στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών των οφειλετών που δεν είχαν παραιτηθεί έγκαιρα από τον προηγούμενο εξωδικαστικό του ν.4469/2017 χωρίς να έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου αυτού ή είχαν υποβάλει αίτηση για υπαγωγή στη διαδικασία του ν.4469/2017 και για οποιοδήποτε λόγο δεν είχε επιτευχθεί σύμβαση αναδιάρθρωσης οφειλών.

ιε) μέσω σχετικής υπουργικής απόφασης, τροποποιήθηκε το επιτόκιο στις προτάσεις του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης από Euribor + 5% που ήταν μέχρι τότε, σε 3% σταθερό, καθώς επίσης αυξήθηκε το όριο της αξίας των κινητών περιουσιακών στοιχείων για τα οποία αρκεί η υπεύθυνη δήλωση περί της αξίας τους από 10.000 σε 50.000 ευρώ.

Στο ίδιο πλαίσιο και μέσω της τροποποίησης των εφαρμοστικών Υπουργικών αποφάσεων εισήχθη η βελτίωση του αλγορίθμου του εξωδικαστικού με αποτέλεσμα έως και 28% επιπλέον υψηλότερο «κούρεμα» και της αντικατάστασης των κυμαινόμενων επιτοκίων από σταθερό επιτόκιο 3% για τρία χρόνια ως προς τις οφειλές προς τους χρηματοδοτικούς φορείς.

3/ Με τα άρθρο 64επ. του Ν. 5072/2023 (Α 198) υιοθετήθηκαν οι κάτωθι στοχευμένες αναβαθμίσεις:

α) εισήχθη η δυνατότητα ρύθμισης των οφειλών των νομικών προσώπων, τα οποία έχουν τεθεί σε λύση ή εκκαθάριση, προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, κατά τρόπο βιώσιμο και μακροπρόθεσμο, από τα συνυπόχρεα για τις οφειλές αυτές, πρόσωπα και ήδη έχει ολοκληρωθεί η προσαρμογή του συστήματος της φορολογικής διοίκησης και των Φορέων Κοινωνικής ασφάλισης και έχει εκκινήσει στην πράξη η διαδικασία.

β) ορίστηκε να μην υπολογίζονται περαιτέρω τόκοι ή προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής επί των οφειλών προς το Δημόσιο που ρυθμίζονται δυνάμει της σύμβασης αναδιάρθρωσης.

γ) προβλέφθηκε να αντλούνται εκ νέου τα στοιχεία οφειλών της αίτησης του οφειλέτη για την εξωδικαστική ρύθμιση των οφειλών του και η αίτηση να επικαιροποιείται με τις οφειλές που ισχύουν κατά την ημερομηνία της εκ νέου άντλησης, αν δεν τηρείται η προβλεπόμενη προθεσμία υπογραφής της σύμβασης αναδιάρθρωσης, ιδίως λόγω διορθώσεων στην αίτηση ή λόγω χορήγησης παρατάσεων ή αναζήτησης συμπληρωματικών εγγράφων, πριν τη χορήγηση της πρότασης αναδιάρθρωσης.

δ) με τις διατάξεις του ίδιου νόμου (α. 65), προβλέφθηκε η υποχρέωση ενεργοποίησης της ειδικής ψηφιακής πλατφόρμας προσωποποιημένης ενημέρωσης των δανειοληπτών από τους servicers. Συγκεκριμένα, οι servicers υποχρεώνονται να παρέχουν, μέσω ψηφιακής πλατφόρμας, προσωποποιημένη και αναλυτική ενημέρωση προς τους οφειλέτες, για το ύψος της οφειλής, τις δόσεις, το επιτόκιο της

ρύθμισης κ.λπ. Ο οφειλέτης δύναται να βλέπει τα στοιχεία αυτά εισερχόμενος με χρήση του κωδικού του σε ειδική εφαρμογή στις ιστοσελίδες των servicers (κατ' αναλογία με το web banking των τραπεζών). Οι ποινές για τους παραβάτες περιλαμβάνουν υψηλά πρόστιμα, υποχρέωση διόρθωσης της παράβασης, μέχρι και ανάκληση της άδειας λειτουργίας.

ε) θεσμοθετήθηκε η δυνατότητα προκαταβολής ανώτατου ύψους 10% για περιπτώσεις οφειλετών στους οποίους έχει κοινοποιηθεί πρόγραμμα πλειστηριασμού, εξαιρουμένων των ευάλωτων οφειλετών για τους οποίους έχει εκδοθεί βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη (όπου δεν θα μπορεί να ζητηθεί προκαταβολή). Ο πιστωτής αυτός δύναται να εξαιρέσει από τη χορηγηθείσα αντιπρόταση τη λήψη της προκαταβολής ή να τη μειώσει εφόσον συνεκτιμήσει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που τεκμηριώνουν την ιδιαίτερη οικονομική δυσχέρεια ή τυχόν κοινωνικά κριτήρια ή ειδικά προβλήματα υγείας.

στ) όσον αφορά τους ευαλώτους, που έχουν εκδώσει βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, εισήχθη με το άρθρο 66 Ν. 5072/2023 η τεκμαιρόμενη συναίνεση, σύμφωνα με την οποία τεκμαίρεται η συναίνεση του συνόλου των πιστωτών, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών φορέων, του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης επί της παραγόμενης αντιπρότασής τους στα πλαίσια του εξωδικαστικού μηχανισμού.

ι) εισήχθη κατά παρέκκλιση η δυνατότητα υποβολής νέας αίτησης για υπαγωγή στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών, για τη ρύθμιση οφειλών προς το Δημόσιο και Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, οι οποίες βεβαιώθηκαν μετά από την ημερομηνία οριστικής υποβολής της αρχικής αίτησης υπαγωγής και προς όφελος του δανειολήπτη.

4/ Πρόσφατα δε, και συγκεκριμένα με την παρ. 1 άρθρου 65 Ν. 5113/2024, (Α' 96), σε ό τι αφορά τη μέριμνα προς τα Άτομα με Αναπηρία, κομβικής σημασίας είναι η πρόσφατη πρωτοβουλία, η οποία υλοποιήθηκε δυνάμει της τροποποίησης της παραγράφου 5 του άρθρου 225 του ν. 4738/2020 και της δημοσίευσης της υπό στοιχεία 106723 ΕΞ 2024 Απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Επικρατείας με τίτλο

«Καθορισμός κριτηρίων χαρακτηρισμού ως «ευάλωτων» ατόμων με ειδικές ανάγκες βάσει ποσοστού αναπηρίας, καθώς και εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων προκειμένου για την ένταξή τους στις πρόνοιες του ν. 4738/2020 για τους ευάλωτους οφειλέτες βάσει της παρ. 3 του άρθρου 14 καθώς και του Μέρους Δευτέρου του Βιβλίου Τρίτου ν. 4738/2020». (Β' 4337). Με τις νέες αυτές διατάξεις αυξάνεται ο αριθμός των ατόμων που πληρούν τα κριτήρια του “ευάλωτου οφειλέτη” για τους ορισμούς του α. 217 του ίδιου άνω ν. 4738/2020, καθώς λαμβάνουν πλέον τα προνόμια και τα δικαιώματα που ο νόμος ορίζει, άτομα με ειδικές ανάγκες βάσει ποσοστού αναπηρίας, καθώς και εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων. Μάλιστα, τα περιουσιακά και εισοδηματικά κριτήρια των ατόμων με αναπηρία αυξήθηκαν στο διπλάσιο σε σχέση με τα ισχύοντα στην περίπτωση των ευάλωτων οφειλετών. Αποτέλεσμα της συγκεκριμένης προσθήκης είναι η διεύρυνση των κριτηρίων ευαλωτότητας σε ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό, το οποίο αυξάνει σημαντικά τους ωφελούμενους του πεδίου εφαρμογής του νόμου.

Από τα ως άνω, προκύπτει κατά τρόπο πρόδηλο, το γεγονός ότι το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μελετά και προβαίνει συνεχώς σε ενέργειες στοχευμένες, χρήσιμες και στρατευμένες στη διαρκή αναβάθμιση του θεσμικού πλαισίου για την μείωση του Ιδιωτικού Χρέους προς όφελος των οφειλετών. Αυτό θα εξακολουθήσει και στο επόμενο διάστημα, πάντα στο πλαίσιο των δεσμεύσεων που προκύπτουν από την κοινοτική νομοθεσία.

Δ. Σύμφωνα με εκθέσεις προόδου που συντάσσονται από τη Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους ήδη συνολικά, μέχρι τέλος Ιανουαρίου του 2025 έχουν πραγματοποιηθεί 30.515 επιτυχείς ρυθμίσεις οφειλών που αντιστοιχούν σε 10 δισ. ευρώ αρχικών οφειλών, εκ των οποίων τα 6δισ ευρώ αντιστοιχούν σε διμερείς ρυθμίσεις (ρυθμίσεις με πιστωτές του Δημοσίου) και 4 δισ ευρώ σε πολυμερείς. Ο μέσος όρος μηνιαίων ρυθμίσεων του τελευταίου εξαμήνου αγγίζει τις 1.600. Σε υψηλά επίπεδα βρίσκονται και οι νέες εκκινήσεις αιτήσεων στην πλατφόρμα όπως και οι οριστικές υποβολές μηνιαίως (μ.ό. εξαμήνου περίπου 5151 και 2755 αντιστοίχως).

Οι απορρίψεις των οφειλετών τον Ιανουάριο ανήλθαν σε 20% στις πολυμερείς και 23% στις διμερείς ενώ, το ποσοστό εγκρισιμότητας των ρυθμίσεων, στα πλαίσια της πλατφόρμας του εξωδικαστικού μηχανισμού από τους χρηματοδοτικούς φορείς βρίσκεται στο 65%, και παρουσιάζεται και ονομαστικά παρέχοντας πλήρη πληροφόρηση ανά φορέα.

Επιπλέον, αναφορικά με τη νέα νομοθέτηση για υποχρεωτικότητα αποδοχής από τους Χ.Φ. στις αιτήσεις ευάλωτων:

- υπάρχουν στην πλατφόρμα 5.761 αιτήσεις ευάλωτων εκ των οποίων οι 3.715 ολοκληρωμένες (2.673 επιτυχείς και 1042 μη-επιτυχείς)
- Η πλειοψηφία των μη-επιτυχών είναι απορρίψεις οφειλετών, καθώς οι Χ.Φ. και το Δημόσιο απορρίπτουν μόνο σε περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής.

Παράλληλα, 154 οφειλέτες κατάφεραν να αναστείλουν προγραμματισμένους πλειστηριασμούς κάνοντας χρήση του μέτρου της προκαταβολής

Εν κατακλείδι, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους με αίσθημα ευθύνης, ορθολογισμού και αλληλεγγύης μετέχει των κρίσιμων εξελίξεων και συμβάλλει με συνέπεια στο έργο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, αξιοποιώντας ιδίως την εμπειρία της στη λειτουργία των νομοθετικών εργαλείων ρύθμισης οφειλών, καταθέτοντας τη γνώση της για θεσμική ευελιξία και αντικειμενική αναγνώριση της οικονομικής αδυναμίας των πολιτών στο πλαίσιο των ρυθμίσεων οφειλών, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας και τους περιορισμούς των οδηγιών και κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η Γενική Γραμματέας

Θεώνη Αλαμπάση